

WYROBY PRZEMYSŁU SPOŻYWCZEGO	NORMA BRANŻOWA	BN-84
	Ziarna i płatki ryżowe preparowane	8131-01
		Zamiast BN-71/8131-01
		Grupa katalogowa 1236

1. WSTĘP

1.1. Przedmiot normy. Przedmiotem normy są ziarna i płatki ryżowe preparowane.

1.2. Zakres stosowania normy. Normę należy stosować w produkcji i obrocie krajowym.

1.3. Określenia

1.3.1. ryż błyskawiczny - płatki - produkt otrzymany przez parowanie i zgniecenie na walcach ziarn łuszczonego ryżu.

1.3.2. ryż ziarno preparowane - produkt otrzymany przez gwałtowne rozdęcie ziarna ryżu uprzednio poddane termicznej obróbce.

1.3.3. Pozostałe określenia - wg BN-75/8062-01 oraz wg PN-74/A-74016.

2. PODZIAŁ I OZNACZENIE

2.1. Podział - wg PN-74/A-94000 lp. 14

2.2. Przykład oznaczenia ryżu błyskawicznego - płatków:

RYŻ BŁYSKAWICZNY płatki - BN-84/8131-01

3. WYMAGANIA

3.1. Surowce. Ryż stosowany do produkcji ziarna preparowanego i płatków ryżowych powinien odpowiadać wymaganiom wg BN-75/8062-01 oraz powinien być dopuszczony przez władze sanitarne do celów spożywczych.

3.2. Wyrób

3.2.1. Wymagania organoleptyczne - wg tabl. 1.

Tablica 1

Lp.	Cechy	Wymagania	
		ryż błyskawiczny - płatki	ryż - ziarno preparowane
1	2	3	4
1	Wygląd zewnętrzny i konsystencja	rozgniecione ziarno ryżu w postaci płatków różnej wielkości	ziarna ryżu pofarowane, rozdęte, sypkie
2	Barwa	biała do kremowej, z odcieniem szarym	od kremowej do jasnobrązowej, z ciemnymi punkcikami zarodka
3	Zapach	swoisty dla ryżu, niedopuszczalny zapach pleśni i inny nieswoisty	swoisty dla ryżu preparowanego
4	Smak	nie określa się	swoisty dla ryżu preparowanego, niedopuszczalne posmaki obce
5	Smak i zapach po ugotowaniu	swoisty dla ryżu gotowanego, niedopuszczalne zapachy i posmaki obce	nie określa się
6	Barwa po ugotowaniu	biała do kremowej z odcieniem szarym	
7	Konsystencja po ugotowaniu	kleikowata z widocznymi płatkami ryżu	

Zgłoszona przez Centralne Laboratorium Przemysłu Koncentratów Spożywczych (O)
Ustanowiona przez Dyrektora Centralnego Laboratorium Przemysłu Koncentratów Spożywczych dnia 15 lutego 1984 r.
jako norma obowiązująca od dnia 1 października 1984 r.
(Dz. Norm. i Miar nr 4/1984 poz. 7)

3.2.2. Wymagania fizykochemiczne - wg tabl.2.

Tablica 2

Lp.	Cechy	Wymagania	
		ryż błyskawiczny - płatki	ryż - ziarno preparowane
1	2	3	4
1	Zawartość wody, %, nie więcej niż	15	12
2	Kwasowość w stopniach, nie więcej niż	4	nie określa się
3	Zawartość popiołu nierozpuszczalnego w 10-procentowym roztworze HCL, %, nie więcej niż	0,1	
4	Gęstość w stanie zsypanym, g/1000 cm ³ , nie więcej niż	nie określa się	120
5	Zawartość ziarn przechodzących przez sito o wymiarze oczek 2,2x25 mm, %, nie więcej niż	nie określa się	4
6	Przesiew przez sito kaszkowe nr 30/680 μ, % nie więcej niż - w opakowaniach do 800 g - w opakowaniach powyżej 2000 g	5 nie określa się	nie określa się
7	Zawartość ziarn uszkodzonych mechanicznie więcej niż w połowie ziarna, %, nie więcej niż	nie określa się	15
8	Zawartość ziarn przypalonych o barwie brunatnej, %, nie więcej niż	nie określa się	0,5
9	Zawartość zanieczyszczeń organicznych pochodzenia roślinnego, %, nie więcej niż	0,3	nie określa się
10	Obecność zanieczyszczeń mineralnych	nie dopuszczalna	
11	Obecność zanieczyszczeń organicznych pochodzenia roślinnego, szkodliwych dla zdrowia	nie dopuszczalna	
12	Obecność szkodników zbożowo-mącznych i innych lub ich pozostałości		
13	Zawartość metali szkodliwych dla zdrowia, mg/kg, nie więcej niż: - arsenu - ołowiu - miedzi - cynku		0,5 1,0 20,0 50,0

4. PAKOWANIE, PRZECHOWYWANIE I TRANSPORT

4.1. Pakowanie

4.1.1. Wymagania ogólne dotyczące opakowań i materiałów opakowaniowych. Opakowania i materiały opakowaniowe powinny być nie uszkodzone, suche, czyste, bez zapachów, zabezpieczające właściwą jakość i trwałość wyrobów, dopuszczone przez władze sanitarne do pakowania produktów żywnościowych.

Nadruk na opakowaniach powinien być wyraźny i trwały.

Dopuszcza się do 5% opakowań jednostkowych wadliwych w stopniu nie wpływającym na zmiany ilościowe i jakościowe oraz stan higieniczny produktu.

4.1.2. Materiały opakowaniowe i opakowania

a) papier powlekany tworzywem termozgrzewalnym,

b) torebki z folii polietylenowej zgrzewane - wg PN-81/O-79781,

c) pudełka kartonowe - wg PN-73/O-79401,

d) pudła składane - wg PN-73/O-79402,

e) worki papierowe - wg PN-76/P-79005,

f) folia termokurczliwa - wg BN-73/6365-02,

g) taśma papierowa - wg PN-75/P-50551,

h) inne opakowania i materiały opakowaniowe spełniające wymagania wg 4.1.1.

4.1.3. Sposób pakowania - wg BN-72/8130-01.

4.1.4. Opakowania jednostkowe

4.1.4.1. Opakowania jednostkowe dla ryżu błyskawicznego - płatków stanowią:

a) torebki zgrzewane wykonane z materiału wg 4.1.2a) z nadrukiem,

b) pudełka kartonowe wg 4.1.2 c), z kolorowym nadrukiem, odpowiednio zamknięte,

c) worki trójwarstwowe wg 4.1.2 e), zabezpieczone przed otwarciem, przez zawiązanie sznurkiem, zaopatrzone w etykietę z nadrukiem,

d) pudła z tektury falistej wg 4.1.2 d), o wymiarach zgodnych z PN-78/O-79021, wyłożone wewnątrz materiałem opakowaniowym spełniającym wymagania wg 4.1.1, zabezpieczone przed otwarciem przez obwiązanie sznurkiem lub oklejenie taśmą wg 4.1.2 g), na styku klap lub krzyżowo, zaopatrzone w etykietę z nadrukiem.

Opakowania wymienione w c) i d) stanowią równocześnie opakowania transportowe (wysyłkowe) i mogą być kierowane do handlu wyłącznie dla potrzeb żywienia zbiorowego lub po uzgodnieniu z odbiorcą.

4.1.4.2. Opakowania jednostkowe dla ryżu - ziarna preparowanego - stanowią torebki wg 4.1.2 b), odpowiednio zamknięte, z nadrukiem lub etykietą znajdującą się wewnątrz torebki.

4.1.4.3. Znakowanie opakowań jednostkowych. Na opakowaniach jednostkowych powinny znajdować się co najmniej następujące oznaczenia:

a) nazwa, siedziba i znak firmowy zakładu produkcyjnego,

b) oznaczenie wyrobu wg 2.2,

c) masa netto,

d) data produkcji,

e) cena detaliczna,

f) sposób przechowywania.

4.1.5. Opakowania transportowe

4.1.5.1. Opakowania transportowe dla ryżu błyskawicznego - płatków zapakowanego w torebki stanowią worki wg 4.1.2 e), zabezpieczone przed otwarciem przez obwiązanie sznurkiem lub pudła wg 4.1.2 d), dla zapakowanego w pudełka - pakiety z folii termokurczliwej wg 4.1.2. f) lub pudła tekturowe wg 4.1.2 d).

Pudła o wymiarach zgodnych z PN-78/O-79021 powinny być zabezpieczone przed otwarciem przez oklejenie taśmą papierową wg 4.1.2 g), na styku klap lub krzyżowo.

4.1.5.2. Opakowania transportowe dla ryżu preparowanego stanowią worki wg 4.1.2 e), podwójnie klejone bezwonnym klejem, zabezpieczone przed otwarciem sznurkiem konopnym przez przeszywanie lub zawiązanie.

4.1.5.3. Znakowanie opakowań transportowych. Na opakowaniach transportowych powinny znajdować się co najmniej następujące oznaczenia:

a) nazwa, siedziba i znak firmowy zakładu produkcyjnego,

b) oznaczenie wyrobu wg 2.2,

c) masa netto opakowania jednostkowego,

d) liczba sztuk opakowań jednostkowych,

e) cena detaliczna opakowania jednostkowego,

f) data produkcji,

g) sposób przechowywania,

h) numer pakowaczki.

4.1.6. Dopuszczalne odchyłki średniej masy netto 10 opakowań dla ryżu błyskawicznego i ryżu preparowanego o masie netto:

do 100 g - $\pm 8\%$,

101 + 500 g - $\pm 6\%$,

501 + 1000 g - $\pm 5,5\%$,

1001 + 5000 g - $\pm 4\%$,

5001 + 10000 g - $\pm 3\%$,

powyżej 10000 g - $\pm 2\%$.

4.2. Przechowywanie

4.2.1. Warunki przechowywania - wg PN-71/A-74017.

4.2.2. Okres przechowywania - w warunkach wg 4.2.1. w których produkt powinien być zgodny z normą, wynosi 6 miesięcy, licząc od daty produkcji.

4.3. Transport - wg PN-71/A-74017.

5. BADANIA

5.1. Program badań - wg tabl.3.

Badania pełne wykonuje producent co najmniej raz w roku oraz w przypadku zmian technologicznych, z wyjątkiem oznaczania zawartości metali szkodliwych dla zdrowia, które należy wykonywać co 2 lata.

Badania niepełne producent wykonuje dla każdej partii wyprodukowanego wyrobu.

5.2. Kontrola jakości. Sposób pobierania próbek - wg PN-72/A-74001.

5.3. Opis badań

5.3.1. Oznaczanie zawartości ziarn uszkodzonych mechanicznie. Z próbki ogólnej przygotowanej wg PN-72/A-74001 odważyć 100 g produktu z dokładnością do 0,01 g, wysypać na gładką i czystą powierzchnię, wysegregować ziarna uszkodzone mechanicznie, zważyć z tą samą dokładnością, ustalić procentową ich zawartość.

5.3.2. Oznaczanie zawartości ziarn przypalonych o barwie brunatnej - wg 5.3.1.

5.3.3. Pozostałe metody badań - wg tabl.3.

5.4. Ocena partii. Partia jest zgodna z normą, jeżeli wyniki badań wymienionych w 5.1 są zgodne z wymaganiami podanymi w rozdz. 3 i 4.

6. POSTANOWIENIA PRZEJŚCIOWE

Do czasu wyczerpania zapasów opakowań dopuszcza się opakowania z oznakowaniem wg BN-71/8131-01.

Tablica 3

Lp.	Rodzaje badań	Zakres badań				Metody badań wg
		ryż błyskawiczny - płatki		ryż - ziarno preparowane		
		pełne	niepełne	pełne	niepełne	
1	Sprawdzanie stanu opakowania i prawidłowości oznakowania	+	+	+	+	PN-71/A-74017
2	Sprawdzanie masy netto opakowania jednostkowego	+	+	+	+	PN-71/A-74017
3	Ocena organoleptyczna	+	+	+	+	PN-64/A-74013
4	Oznaczanie zawartości wody	+	-	+	-	PN-82/A-74011
5	Oznaczanie kwasowości	+	-	-	-	PN-60/A-74007
6	Oznaczanie zawartości popiołu nierozpuszczalnego w 10-procentowym roztworze HCL	+	-	-	-	PN-68/A-74014
7	Oznaczanie gęstości w stanie zsympowym, g/1000 cm ³	-	-	+	-	PN-73/R-74007
8	Oznaczanie zawartości ziarn przechodzących przez sito o wymiarach oczek 2,2x25 mm	-	-	+	+	PN-73/A-74015
9	Oznaczanie przesiewu przez sito kaszkowe nr 30/680/μ	+	+	-	-	PN-73/A-74015
10	Oznaczanie zawartości ziarn uszkodzonych mechanicznie	-	-	+	+	p. 5.3.1
11	Oznaczanie zawartości ziarn przypalonych o barwie brunatnej	-	-	+	+	p. 5.3.2
12	Sprawdzanie obecności szkodników zbożowo-mącznych i innych oraz ich pozostałości	+	+	+	+	PN-74/A-74016
13	Oznaczanie zawartości zanieczyszczeń organicznych pochodzenia roślinnego	+	+	-	-	
14	Sprawdzanie obecności zanieczyszczeń mineralnych	+	+	+	+	
15	Sprawdzanie obecności zanieczyszczeń organicznych szkodliwych dla zdrowia	+	+	-	-	PN-59/A-04010 PN-80/A-04011 PN-80/A-04012 PN-69/A-04013
16	Oznaczanie zawartości metali szkodliwych dla zdrowia	+	-	+	-	

Znak + oznacza badania, które należy prowadzić.
Znak - oznacza badania, których nie przeprowadza się.

K O N I E C

INFORMACJE DODATKOWE

1. Instytucja opracowująca normę - Centralne Laboratorium Przemysłu Koncentratów Spożywczych.

2. Istotne zmiany w stosunku do BN-71/8131-01

a) skorygowano wymagania dotyczące ryżu konsumpcyjnego w zakresie zanieczyszczeń organicznych i mineralnych,

b) wprowadzono do normy dopuszczalne tolerancje dla zawartości metali szkodliwych dla zdrowia,

c) uzupełniono podając nowe rodzaje opakowań.

3. Normy związane

PN-59/A-04010 Artykuły żywnościowe. Oznaczenie zawartości arsenu

PN-80/A-04011 Produkty spożywcze. Oznaczenie zawartości ołowiu

PN-80/A-04012 Produkty spożywcze. Oznaczenie zawartości miedzi

PN-59/A-04013 Artykuły żywnościowe. Oznaczenie zawartości cynku

PN-72/A-74001 Przetwory zbożowe. Pobieranie próbek

PN-60/A-74007 Przetwory zbożowe. Oznaczenie kwasowości

PN-82/A-74011 Ziarno zbóż, nasiona strączkowe i przetwory zbożowe. Oznaczenie wilgotności

PN-64/A-74013 Przetwory zbożowe. Badania organoleptyczne mąki i kaszy

PN-68/A-74014 Ziarno zbóż i przetwory zbożowe. Oznaczenie popiołu

PN-73/A-74015 Przetwory zbożowe. Oznaczenie stopnia rozdrobnienia

PN-74/A-74016 Przetwory zbożowe. Oznaczenie szkodników, ich pozostałości i zanieczyszczeń

PN-71/A-74017 Przetwory zbożowe i makaron. Pakowanie, przechowywanie i transport

PN-74/A-94000 Koncentraty spożywcze. Klasyfikacja, nazwy i określenia

PN-78/O-79021 Opakowania. System wymiarowy

PN-73/O-79401 Opakowania jednostkowe kartonowe i tekturowe. Pudełka

PN-73/O-79402 Opakowania transportowe tekturowe. Pudełka

PN-81/O-79781 Opakowania jednostkowe z tworzyw sztucznych. Torby z folii polietylenowej zgrzewane

PN-75/P-50551 Taśma papierowa powleczona klejem

PN-76/P-79005 Opakowania transportowe. Worki papierowe

PN-73/R-74007 Ziarno zbóż. Oznaczenie gęstości

BN-73/6365-02 Folia polietylenowa-termokurczliwa

BN-75/8062-01 Przetwory młynarskie spożywcze. Ryż konsumpcyjny

BN-72/8130-01 Koncentraty spożywcze. Pakowanie, przechowywanie i transport. Wymagania podstawowe

4. Symbol wg SWW - 2525.

5. Autorzy projektu normy - mgr Iwona Skorupska - Centralne Laboratorium Przemysłu Koncentratów Spożywczych - Poznań, mgr Danuta Graczyk - Poznańskie Zakłady Koncentratów Spożywczych - Poznań, mgr Małgorzata Kwiatkiewicz - Opolskie Zakłady Koncentratów Spożywczych - Opole.